

Aika:	1.6.2023 klo 14-16
Paikka:	REDU Korvanranta 50, kokoushuone 234 Microsoft Teams Liity kokoukseen napsauttamalla tästä

Osallistujat:

Pertti Lamberg, pj. liittyi kokoukseen klo 14.12
Heino Vasara, ennakoitivistava kaivosala
Anna-Kristiina Rahkala, ennakoitivistava teollisuus
~~Minna Uusihanni~~
~~Ritva Tuisku~~
~~Lea Marski~~
Anne Syväjärvi
Tiina Pelimanni
~~Terho Liikamaa~~
Pirkko Heinonen
Risto Lassila
Pertti Tikkala
Iida Paaso
Tellervo Rouvinen
~~Jari Lisakka~~
Lauri Kantola
~~Jouko Isometsä~~
~~Kari Alakurtti~~
Harri Mikkonen
~~Antti Peronius~~
Tiina Helminen
~~Johanna Koivumaa~~
Noora Ahola
~~Janne Rautio~~
Tuomas Pussila
~~Elsi Malkki~~
~~Jussi Lähde~~ Hanna-Mari Pietilä
Jaakko Heiskari
~~Jouni Saloniemi~~
~~Mika Haapala~~
Anna Sundquist
Tero Saapunki 2. varapj.
~~Jukka Vaara~~
Mika Alasuutari
Maiju Määttä

1. Kokouksen avaus, asialista

2. Läsnäolijoiden lyhyt esittely

- Todettiin läsnäolijat ilman yritys-/organisaatiokuulumisia. Huomioitiin muutokset klusterien henkilöstössä.

3. Suhanko -hankkeen puheenvuoro

- Projektipäällikkö Juha Rissanen piti puheenvuoron Suhanko-hankkeen etenemisestä, minkä jälkeen klusterijäsenet keskustelivat aiheesta.

4. Suhdanekatsaus teollisuuteen ja kaivosalan ajankohtaisiin asioihin

Ajankohtaista kaivos- ja teollisuustoimialoilla, Heino Vasara

Suhdanekatsaus julkaistu juuri. Toimialojen kehitystrendit tarkastelussa.

Kaivostoimiala ja teollisuus erillisinä, koska niillä eri toimialaluokitukset. Teollisuus pl. suurteollisuus, = Lapin pk-teollisuus.

Henkilöstömäärän ja liikevaihdon osalta tarkasteltuna (indeksitarkastelu) ks. esitys.

Louhinta ja jalostus kaivoksilla kirjautuvat eri kohtiin liikevaihdon tilastoinnissa. Teollisuuden alat vahvoina. Kaivostoiminnan kehitystä tarkastellessa, 2 ensimmäistä neljänneistä vahvalla kasvulla. Q3 kasvu heikentyi ja edelleen kohti Q4.

Liikevaihdon kehitys suhteellista. v 2015 100. Teollisuuden trendikehitys koko maassa voimakkaampaa kuin Lapissa.

PK-teollisuus vahvistunut suurteollisuutta enemmän.

Raaka-ainealoite 3/2023 annettu:

TEM kanssa aloitteesta nostettu strategiset raaka-aineet lisätty, omavaraisuuden näkökulma 10% kaivostuotannosta, 40% jalostuksesta omavaraisesti EU:ssa. Edistää riippumattomuutta. Sokli, Suhanko ja Sakatti strategisia hankkeita louhittavien mineraalien suhteen.

[Teknologiateollisuuden talousnäkömät | Teknologiateollisuus](#)

5. Luotsin toimialanäkymien päivittäminen

[Kaivos- ja teollisuusalat | Lapin luotsi](#)

Kokouksessa keskusteltiin 1/2023 tuotettujen teollisuuden SWOTin ja PESTEn pohjalta toimialojen näkymistä. Huomionarvoista toimialojen näkymiä tarkastellessa, että muutokset ovat nopeita ja alkuvuodesta 2023 tehdyt arviot sekä näkymät ovat voineet muuttua. Klusterin jäseniltä saatiin kommentteja eniten vahvuuksiin ja haasteisiin. SWOT sekä PESTE-diat muistion liitteenä.

Vahvuudet:

- + Pohjoisen alueen (Lapin) esille nostaminen siten, että vihreä siirtymä, kaivoshankkeet ja uusiutuva energia keskiössä. Lapissa tapahtuu paljon.
- + Koulutusta on saatavilla teollisuuteen, koulutusta voidaan tehdä ja sillä vaikutetaan kasvuun.
- + Tahtotila on säilyttää vahva koulutus kaikilla tasoilla, mikä tukee toimialan kehitystä.
- + Yhteistyö koulutusketän ja yritysten sekä toimijoiden kanssa on hyvää, ainutlaatuista. Se tulee säilyttää. Meillä on hyvä tietämys toimijarooleista sekä niiden merkityksestä.

- + Koulutus myös monipuolista, laaja-alaista. Pystymme palvelemaan monipuolisella tarjonnalla työelämää.
- + Vastuulliseen toimintaan vastataan hyvin, Suomi on korkealla vastuullisuusajattelussa maailmanlaajuisesti.

Mahdollisuudet:

- + Lappi-brändin vahvistaminen mm. ottamalla käyttöön korostetusti tapa puhua yhtenäisestä alueesta vrt. Ruotsi.
- + Investoijien katseet kääntyvät pohjoiseen, koska meillä on hyvät valmiudet
- + Huoltovarmuuteen liittyvät seikat (Lapin kautta EU:hun)
- + Monipaikkainen työ korostamaan Lapin teollisuuden ja kaivostoimialan työnteon tapoja.
- + Energiaomavaraisuus
- + Jalostusarvon nosto: Vihreän vedyn tuottajasta myös jalostajaksi. Akkuklusteri muodostumassa Suomessa? Olisiko meillä tähän mahdollisuutta myös Lapissa?
- + Referenssiarvoa maailmalla sillä, että yritykset ovat alihankintaketjussa palveluntarjoajana isoille kuten Boliden jne.

Haasteena:

- Korkeakoulutuksen (yo) puuttuminen tekniikan aloilta
- Oulun ja Luleån hyödyntäminen enemmän muuallakin Lapissa, eritasoinen kehittyminen ja kehittäminen
- Johdon strategiafoorumilta tullut toimeksianto: Lappiin tullaan muodostamaan TKI-pyöreä pöytä, jossa myös elinkeinoelämä mukana.
- Lapissa TKI-menoja vain 1%. Täällä tarpeen kehittää erityisesti yritysten saamista mukaan TKI-toimintaan ja pyöreään pöytään.
- Etelä-Suomessa pidemmät perinteet tutkimukselle, mutta Lapin AMK:ssa merkittävää tutkimuksen tekoa ja tutkimusrahoituksen käyttöä. Haasteena aluekehitysrahoituksen haasteet EU:sta päin.
- Yritysten sitoutuminen TKI-toimintaan ja yhteistyöhön korkeakoulujen kanssa.
- Ehdotettiin TKI-toiminnassa Lapissa esimerkillisten yritysten nostamista kauppakamarin toimesta, jolloin toimisivat innoittajina muillekin pk-yrityksille?

6. Muut asiat: tapaamisia

Lapin Teollisuusyritysten iltapäivän ajankohta siirtynyt syksylle. [Lapin teollisuusyritysten iltapäivä 19.9.2023 – Arctic Smartness.fi](https://www.lapin.fi/teollisuusyritysten-iltapiva-19-9-2023)

ACEF -seminaari

Pienkaivosseminaari 7.-9.6.

7. Seuraava kokousaika ja -paikka

Marras-joulukuun vaihteessa, tarkka ajankohta ilmoitetaan myöhemmin ja klusterien jäsenille lähetetään kalenterikutsut.

8. Kokouksen päättäminen

16.01 pj päätti kokouksen

STRENGTHS

S

WEAKNESSES

W

OPPORTUNITIES

O

THREATS

T

Teollisuuden

Toimialan vahvuudet

- Meri-Lapissa ollut pitkään teollisuutta: aihioita toteutumattomien hankkeiden tilalle
- Asenneilmapiiri myönteisempi Meri-Lapin alueella
- Investointiystävällinen ilmapiiri
- Pohjois-Suomi ja –Kalottialueilla pitkä teollisuushistoria +++
- Luonnonvaroihin tukeutuminen (vahvuus ja heikkous) prosessiteollisuuden...
- Tilaa rakentaa tuulivoimaa
- Työvoiman pysyvyys suhteessa etelään

Toimialan mahdollisuudet

- Hybridityön mahdollisuudet asiantuntijatehtävissä toimialalla
- Väestön ja teollisuuden yhteensovittaminen
- Raaka-aineiden saatavuudesta ja omavaraisuudesta huolehtiminen kriisien myötä
- Vihreä siirtymä mahdollisuutena teollisuuden kannalta
- Teollisuuden vihreä kädenjälki
- Jalostusarvon merkitys (yritykset, elinkeino, alihankintaketjut)
- EU-rahoituksen määrän kasvu lähivuosina (ks. Haasteet)
- Huoltovarmuuden ja omavaraisuuden tarpeen kasvu (tietoisuus)

Toimialan haasteet

- Pysyvät laitokset vs. suunnitelmat (koetaan uhkana) -> tiedon puute, ymmärrys / osaaminen
- Hyvien käytäntöjen puuttuminen sosiaalisen hyväksymisen edistämisestä toimiala - paikallisväestö
- Asiantuntijatiedon hiljeneminen somessa -> keskustelun polarisoituminen
- Lisääntyneen EU-rahoituksen hyödyntäminen (osaamista?)
- Venäjällä tuotettujen raaka-aineiden korvaaminen uusilla markkinoilla, tuotteilla, materiaaleilla, raaka-aineilla...
- omavaraisuus

Toimialan uhat

- Lainsäädännön, päätöksenteon, verotus, luvitukset jne. ennustamattomuus
- Väestörakenteen muutokset, osaavan työvoiman , kohtaannon kysymykset
- Pitovoiman haasteet
- Rahoitus: osalle yrityksistä EU:n taksonomia haasteena (huomioitava), korkojen nousun vaikutus investointeihin
- Vientirahoitus (pienet yritykset)
- Sijoittajat varovaisempia

Teknologia toimialan PESTE

Poliittiset

- Populistinen keskustelu haastaa rationaalisen kehittämisen, keskustelun polarisoitumisen vaikutukset
- Julkiset, kestävät hankinnat
 - NATO ja JEF- yhteistyö
 - Geopoliittinen sijainti

Ekologiset

- Kiertotalouden vahvistuminen ja laajentuminen kaikille toimialoille, mahdollisuuksiin tarttuminen entistä enemmän
- Pois kertakäyttökulttuurista tuotteiden tuottamisessa
- Hiilijalanjälki, hiilikädenjälki kannustimina
 - Ilmastonmuutos
 - Puhdas vesi

Sosiaaliset ja kulttuuriset

- klikkauskulttuurin kanavat
- Maailmassa tapahtunut polarisaatio, leiriytyminen
 - Työvoiman riittävyys, työperäinen maahanmuutto, ikääntyminen

Teknologiset

- Vety
- Kriittiset materiaalit
 - VS
- Ympäristöteknologiat mahdollisuuksina ja kilpailuasetelmaa muuttamassa
 - kyberturvallisuus

Taloudelliset

- Uhkakuvia runsaasti (valtion velka, inflaatiokehitys ja investointien hyytyminen, maailmantalouden taantumien todennäköisyys, työpaikkojen ja yritysten kasvu loppuu)
- Kilpailukyvyistä huolehtiminen